

LITTLE ORPHAN ANNIE VE LEVİ'STRAUSS MİT VE METOT¹

YAZAN: ELLEN RHODAS

Çeviren: Bilge SEYİDOĞLU

Komik Çizgilere Amerikan sahnelerinde 19 uncu asrın ortalarından itibaren rastlanır. Bu çizgiler 1895 te "New York World"de Yellow Kid neşredildikten sonra çoğalır. Komik kitapların ilki derleme mahiyetinde olan ve 1911 de basılan Mutt ve Jeff'dir. Ancak başarılı ve bol yayın 1934 den sonra başlamıştır. O zamandan beri komiklerin önemi konusunda büyük bir ilgi uyanmıştır. Mesela bu komikleri kimlerin okuduğu ve özellikle komik kitapların ortaya çıkmasından sonra komiklerin çocuklar üzerindeki etkisi söz konusu olmuştur.

Birçok gözlemciler bu konuların çeşitli yönleri üzerinde araştırmalarda bulunmuş ve görüşlerini açıklamışlardır. Max Lerner bu konuda şöyle söyler:

"Gazetenin bir diğer özelliği de" komikler yahut "komik çizgiler" taşımasıdır. Bu şekilde gazetenin kısmen bir bölümü değil fakat bir bakıma onun çok mühim bir sembolüdür. Komik çizgiler insan münâsebetlerini karikatürize eder. Açık karikatürlerle gazetenin sonunda gizli bir şekilde son ifadesini bulur.

White ve Abel'den başka bir görüş:

"Komikler toplumun her sınıfında ve her yerinde hoş giden tek fonksiyonundan dolayı Amerikan hayatında genellikle devamlılığa sahiptir. Bu devamlılık seneden seneye veya bazı kereler nesilden nesile değişmez. Amerika herkes için sınırsız imkânlar ve hürriyetler ülkesidir. Komikler için de büyük ölçüde böyle olmuştur. Demokratik ideal her zaman ön sayfalarda bulunmazsa da komiklerin sayfasının dışındada değildir.

Reitberger ve Fuhs, Comics: Anatomy of a Mass Medium adlı eserlerinin giriş kısmında şöyle söylerler: komikler diğer kitle haberleşme araçları ile birlikte hakiki folklorun ve kültürün yerini tutarlar ve kendilerini devam ettiren bir kurum haline gelerek Amerikan hayat tarzının ayrılmaz bir parçasını oluştururlar. Komik-

---

1 Little Orphan Annie and Levi-Strauss, *The Myth and the Method* J.A.F. Volume Eighty-Six, Ss. 345-357. 1973.

ler diğerk kitle haberleşme araçları içinde Amerikan kollektif şuur altını en iyi yanıtıan bir aynadır. ve Mc. Luhan bize söylemezse de komiklerin şuur altını işlediklerini biliyoruz.

Bu görüşler komiklerin edebiyattaki tipik yerini ve Amerikan hayatındaki ehemmiyetini göstermeye yeterlidir. "Komikleri okumak Amerikan kültürüne mensup olmanın belirgin bir işareti haline gelmiştir."

Bu makale Little Orphan Annie isimli komik parça üzerinde bir yapı analizidir. Annie 1935-1941 seneleri arasında seçilmiş epizotlar üzerine dayanır. Yukarıda söylediğimiz gibi komikler Lerner'in de işaret ettiği üzere folklorun bir şeklidir. Claude Levi-Strauss'un görüşüne göre mitler kodlanmış mesajlar taşırlar. Mit hayattaki asli tezatları ortaya çıkarmak için bir araçtır. Yapı analizi bu tezatları bulmak ve mitin mesajını deşifre etmek için en elverişli metot olarak kabul edilir. Little Orphan Annie 1924 te basıldığından beri komik yayınların en sevilenlerinden biri olduğu için-üçüncü sırada Robenson ve White'nin araştırmalarına göre -vermiş olduğu mesajın bir çok Amerikalı'nın hoşuna gideceğini kabul edebiliriz. Aşağıdaki analizde bu mesajın ne olduğu tesbite çalışılacak ve parçanın okuyucuları için nasıl bir anlam taşıdığı belirtilecektir. Little Orphan Annie üzerindeki çalışma analizle birlikte daha önce Lyle Shannon ve Leo Bogart tarafından yapılmıştır. Bunlar genel edebiyatta komikler üzerine çok zikredilen çalışmalardır. Shannon'un çalışmasında 110 Pazar parçası bir araya getirilmiştir. Bunlar Nisan 1948 ve Haziran 1950 arasındaki tarihlere aittir. Shannon ve iki ayrı şahıs daha komik parçaları okur ve karakterler hakkında 10 soru sorarlar. (caniler ve arkadaşları) onların meslekleri, verdikleri zararlar, hedeflerinin ne olduğu ve sembollerin kabul edilip edilmediğini sorarlar. Shannon'un gözlemine göre parçada semboller ve hedefler Amerikan toplumunun temel muhtevalarını teşkil eder. Özellikle bunlardan "üst ve orta sınıfların" -para kazanmak, çok çalışmak, dürüstlük, vatanseverlik v.d. dir.

Bogart'ın bulduğu şeyler komik okuyan büyüklerle ilgili bir çalışmanın parçasıdır. Çalışmanın bir kısmı dört komik parçanın muhtevalarının analizidir. Bunlardan bir tanesi de Little Orphan Annie'dir. Araştırmada kullanılan metot, New-York'ta yaşayan "Aşağı sosyal seviyeden 121 erkek işçi" ile yapılan açık görüşmeden ibarettir. Komik parçaların muhteva analizi, belirli parçaların, okuyucularında doğurmuş olduğu cazibe ve hayal konusunda hipotezler kurmanın bir aracı olarak kullanılmıştır. Bogart'ın Little Orphan Annie hakkındaki bazı hususî neticelerinden aşağıda bahsedilecektir.

Bu iki çalışma da bizim aşağıda kullandığımız metottan farklıdır. Bogart ve Shannon tarafından bulunan neticeler herne'kadar makulde de bunlar içinde Annie hakkında söylenebilecek en iyi şeyin parçanın dikkatlice okunmasından sonra çıkacağıdır. Yapı analizini kullanarak komik parçanın manasının iç yüzünü meydana çıkarmak mümkündür.

Analizim için seçtiğim kaynaklar 1235-1945 yıllarına ait Pazartesi'den Cumartesi'ne kadar komik sütunlarda çıkmış olan parçalardan toplanmıştır. Dört epizot, Şubat 17,1936 dan Eylül 29,1936, Şubat 15,1937 den Haziran, 1937, Aralık 20,1937 den Nisan 16 1938 ve Kasım 28, 1938 den Aralık 5, 1938 ve Şubat, 3,1941 den Haziran 17,1941 tarihlerini taşıyanlar çıkarılmışlardır. Bazı hafta ve aylarda komik-çizgilerin çıkmadığı görülmüştür. Bunlardan mümkün olduğu kadar kaçınmaya çalıştık. Yapı için epizotları okuyup analiz ettikten sonra metot'un o kadar açık olduğu görüldü ki bu atlamalar hakiki bir engel teşkil etmedi. Bu hakikat bizi Levi-Strauss'un yapı analizi prensiplerinden biri ile mutabık kalmaya götürür. "Bütünü bir parçaya ve daha ileriki merhalelere dayanarak kurabilme kabiliyeti."

Little Orphan Annie'nin tahlilini yaparken görüşlerini açıklayan Donald Auster, "Hafta arasındaki çizgilerde sadece süüncemede kalmış olan işler anlatılır. Bu yüzden sadece Pazar sayıları kullanılmıştır. Fakat birçok durumlarda Pazartesi sayılarında da Pazar sayılarına ait kısa özetler bulunmaktadır. Genel orak Pazar sayılarının bulunmayışı bir mesele teşkil etmez".

Little Orphan Annie devamlılık gösteren bir hikaye olduğu için bazı sayıları çıkarmak güçtür. Çoğu kere bütün epizotlar Annie'nin birlikte yaşadığı aileyi terketmesi veya içinde bulunduğu güç durumlardan Daddy Warbucks'un gelip kendisini kurtarması şeklinde olur. Epizotlar arasındaki geçiş, Daddy'inin sahnede görünmesiyle başlar. Yeni epizot genişlik kazanır. Bir başka anlamda yeni epizot kurulurken Warbucks'un Annie'yi arkasında bırakarak uzak bir yerlere gitmesiyle başlar. Bu delillerin rehberliğinde seçilmiş olan epizotların ikisinde de ağırlığı Daddy Warbucks'un teşkil ettiği fakat Annie'nin de bulunduğu maceralar teşkil eder.

Bu dört epizot üzerinde yapılan analizde Levi Strauss'un metodu uygulanmıştır. Mitler yahut duruma göre komik çizgiler cümlelere ayrılmış sonra da bu cümleler sıralanarak indeks kartlarına geçirilmiştir. Bu kartlar kategorilere göre sütunlar halinde düzenlenmiş ve benzer birimler guruplar halinde bir araya getirilmiştir. Sütunların sayısı analiz edilen mitin gerektirdiği kadardır. Ortaya çıkan kartları okumak için şu şekilde ilerlemeliyiz:

"Miti açıklamak için sütunlara itibar etmiyerek sıraları soldan sağa üstten aşağıya okuruz. Fakat miti anlamak istiyorsak o takdirde yukarıdan aşağıya yarım diakronik ölçüye itibar etmiyerek (yukarıdan aşağı) soldan sağa sütun sütun her biri bir birim teşkil edecek şekilde okumalıyız."

Şimdi iş sütunlar arasındaki ilişkileri tesbit etmeye kalmıştır. Bu ilişkiler genellikle birbrinin zıddı ve birbirinin tersi olan şeylerdir. Levi-Strauss'a göre "mitin gayesi tezatları giderecek mantıki bir modelin sağlanmasıdır." Bu metodu takıbederek her epizot için dört sütun geliştirilmiş olup aşağıda bunlar hakkında bilgi verilecektir. En sonunda ilâveler kısmında da ayrıca dört epizotun özeti veril-

miştir. Annie'nin asli karakter olarak ele alındığı iki epizotta yapı, analizde gayet açık ve uygun ölçülerdedir. Daddy Warbucks'un asli kahraman olduğu diğer iki epizotu açıklamak oldukça güçtür. Her ikisinde de bazı benzerlikler bulunmaktadı fakat bunlar birim olarak göz önüne alınınca geniş yapı ilişkilerini anlamak mümkün olur. Bu durum başlı başına enteresan bir tezattır. Burada analiz edilen Annie epizotları bireysel olarak tam birimlerdir. fakat Warbucks epizotları Levi-Strauss'un deyimiyile "desteler" halinde daha iyi anlaşılacaktır. Dört epizot'un bir bütün olarak ele alınması aynı zamanda komik çizgilerde yapı ilişkilerinin daha ileri götürülmesine imkân sağlayacaktır.

BİRİNCİ EPİZOT

I	II	III	IV
1. Annie yalnız başına şehrin dışında dolaşmaktadır.			
2. İhtiyar bir ayakkabı tamircisi olan Jack-Boot'la karşılaşır.			3. J. Boot Annie'yi kendi evine götürür.
4. Cuthbert Jones Annie ile arkadaş olur.		5. Jones ailesinin ipotek çözmek için paraya ihtiyaçları vardır.	
			6. Annie, Jones'lardan J.Boot'a bahseder.
			7. Jack, kendisini tanıtmadan ipotek parasını verir.
		8. Rakip ayakkabı bıcı Jack'ın işini tehdit eder.	9. Annie kapı kapı dolaşır, tamir edilecek ayakkabı toplar.
		10. Rakibi jack'i öldürmesi için bir Katil kiralar.	11. Katil esrarengiz bir şekilde dövülür Katil ve J'nin düşmanı şehri terkederler
12. Haylaz Fred Free gelir ve Annie ile tanışır.		13. Mr. Halk gelir Jack'ı arar. Düşmanca bir tavırdır.	14. Halk'un araştırması üzerine Fred- Free ortadan kaybolur.

I

II

III

IV

15. Hal'un suçlaması üzerine Jack hapse girer.

16. Annie yetimler evinde kalır.

18. Fred iyi bir vatandaş olarak tanınır.

21. Jack şehirde büyük bir saygı görür.

22. Annie Jack'ındurumundan habersiz bölgeyi terkeder.

17. Fred, Jack'ın haptenden çıkmasına yarımacak delilleri bulur

19. Annie evden kaçar.

20. Jack'a miras kalır. Bu parayla yetimlere ev yaptırmayı tasarlar.

İKİNCİ EPİZOT

I

II

III

IV

1. Annie, Rose Chance ve bebeğini bulur.

3. Fırtınadan kaçarak sığınmak için bir yer ararlar. Mrs. Alden'in evine sığınır. (Yaşlı bir dul)

7. Kamyon kullananların patronu olan Jack başlangıçta Annie'ye düşmandır.

8. Jack onun Mrs Alden'e yardım gayretlerine hayrandır.

2. Rose çok hastadır.

5. Mrs. A'nın çok az bir geliri vardır.

9. Mrs A, Mr. Gudge tarafından evi terketmeye zorlanır

4. Mrs. Alden onları alır ve Rose'e bakar.

6. Annie ve Rose Mrs. Alden'le kalır ona kurabiye yapımında yardım ederler.

10. Jack ve arkadaşları evi ipotekten kurtaracak parayı bulurlar.

I

11. Shanghai Peg Mrs. A'nın el ulağı olarak kullandığı bir bir serseridir. Kasaba halkı kendisinden korkar.

II

20. Snanghai'den artık korkulmaz ve şüphe edilmez.

26. Mrs. Alden mali bakımdan emniyettedir.

28. Annie ayrılır tekrar yalnız kalır.

III

12. Gudge, Mrs. Alden'in evini yakmak ister.

14. Gudge, Shanghaiyi öldürmesi için bir adam kiralar.

16. Shanghai polis tarafından sorguya çekilir.

18. Gudge, Şerif'e söyler, Shanghai'yi sorguya çektirir.

21. Gudge kurabiye satışını yasaklama yetkisi aldırır.

24. İşe yaramayan sobalar işi tehdit eder.

27. Warbucks'un düşmanları Annie'yi bulurlar.

IV

13. Shanghai Gudge'ye mani olur.

15. Shanghai, katili döver.

17. Shanghai polisin hayatını kurtarır, canilerin kaçmasına mani olur.

19. Shanghai, şerif'in kızını trafik kazasından kurtarır.

22. Annie, Gudge'nin planlarını anlar ve Jack'e şüphelerinden bahseder.

23. Jack ve arkadaşları kapatma kararının kaldırılmasını sağlarlar.

25. Jack yeni sobalar alır ve elektrik tesisi (kurar.)

Annie'nin münasebette bulunduğu insanların şüpheli bir sosyal durumları vardır. Onu evine götüren ihtiyar adam şehrin dışında yaşayan ve çevredekilerin pek az tanıdıkları bir kimsedir. Cuthbert Jones diğer çocuklar tarafından sevilmez. Çok kısa, gözlüklü kendi deyimiyle komik bir adı olan çocuktur. Fakir fakat dürüst bir çiftçi ailesine mensuptur. Fred Free toplumun gözündeki bir serseridir.

Annie onun görüldüğünden başka türlü bir insan olmasından şüphe eder. Annie karşılaştığı insanlar hakkında sık sık böyle şüphelere düşer ve onların karakterleri hakkında sezgilerine dayanarak verdiği kararlar genellikle doğru çıkar. Aynı durum ikinci epizotun karakterleri söz konusu olduğu zaman da doğrudur. Burada Annie, şuurunu yarı yarıya kaybetmiş olan bir genç kadını bebeği ile birlikte kar fırtınasında görür . Kadının kocasının nerelerde olduğu belli değildir. Kadının durumu da şehirde şüphe ile karşılanmaktadır. Annie aynı zamanda yaşlı bir dul ve Shanghai Peg adıyla anılan bir serseri ile tanışır. Her durumda bu şahıslar toplumun sivri olarak tanıdığı ve bütünü ile kabullenmediği kimselerdir.

Burada takdim edeceğimiz ilk çatışma ortaya çıkıyor. Şüpheli sosyal durum ile kabul edilen sosyal durum. Annie her zaman epizotların dışında kaldığı için bu şüpheli durumu diğer karakterlerle paylaşır. İki örnekte Annie'nin ilişkisi, birlikte yaşadığı veya yanında bulunduğu kimselerle arasında hayali bir akrabalık kurularak çözülmeye çalışılır. Annie'yi yanlarına alan kimseler ya çocukları olmayan yahut da şu veya bu şekilde bir noksanları olan aileler olmakla dikkati çekerler. Annie'nin onlarla birlikte oluşu doğrudan veya dolaylı olarak bazı güçlüklerin üstesinden gelmelerine yardım eder gözükür. Aklı ve azmi sayesinde Annie bu insanların problemlerinin çözümlenmesine, ekonomik dengelerini kazanmalarına yardım eder Birinci epizotta Jack Boot'un Fred Free'nin, ikinci epizotta Mrs. Alden gibi kimselerin toplum tarafından kabul edilmelerini sağlar.

Annie, büyükler tarafından korunan, büyüklerin kabiliyetine sahip yaşından beklenmiyen aklı ile nadide bir çocuk görünümündedir. Bir yerde tehlikeli bir iş hakkında karar verirken Annie birkaç büyükle bir aradadır. Diğer çocuklarla birlikteyken de Annie'nin durumu farklıdır. Okul ödevlerini en iyi şekilde yapmakta ki kabiliyeti ve oyundan çok çalışmaya olan meyli yüzünden akranları tarafından pek tutulmaz. Şu örnekte olduğu şekilde: "Kitaplarımı okuduktan sonra, partilere gitmek için zamanım olacak. Diğer çocuklar derslerinin eğlencelerine engel olmasına izin vermezler. Ben birşeyler yapmayı tercih ederim".

Bu düşünceler onbir yaşındaki bir çocuktan beklenmez. Annie, yürüyüşleri esnasında kitaplarını suya atan bazı kabadayılarla ilişki kurar. Bazan arkadaşları ile birlikte Jack amcanın bahçesinden kiraz toplamak üzere kiralandıkları zaman topladıklarının hemen hepsini yer ve işi erken bırakırlar. Onların bu tip davranışlarından kendisini sorumlu tutar.

İki epizot, birkaç tezat ortaya çıkarır. Bunlardan bir tanesi yukarıda da söylendiği gibi şüpheli sosyal duruma karşı sosyal kabul edilebilirliktir. Bu tezat birinci ve ikinci epizotun birinci ve ikinci sütunlarında gözükür. İkinci arızı tezat sütunlarda gözükmez. Annie'nin zeki çalışkan ve büyükleri gibi olma görünümüne karşı tipik bir çocuk oluşu da ikinci bir tezattır.

Üçüncü ve en açık olarak gözükten tezat ise alelâde fakat genellikle çok çalışkan, dürüst ve fakir insanlarla dürüst olmayan zengin ve çok güçlü insanlar arasında-

dır. Bu tezat üçüncü ve dördüncü sütunlarda güvensizliğe karşı güvenli olma şeklinde gözükür. I:II::III:IV sütunlarda görülen durum şöyledir: kabul edilen sosyal duruma karşı kabul edilmeyen sosyal durum. Bunun gibi güçsüzlüğe karşı güçlü olmayı görebiliriz.

ÜÇÜNCÜ EPİZOT

I	II	III	IV
1. Caniler hücum eder Warbucks'u öldürmeye teşebbüs ederler	2. Caniler Warbucks ve arkadaşlarına yenilirler. Annie kurtulur.		
3. Mr. Slime Warbucks'u kötü duruma düşürmek için plan hazırlar.	4. Asp, Mı. Slime ile uğraşır		5. Daddy W. Slime'in kayboluşundan habersiz gibi gözükür.
6. Boris Sirob Daddy Warbucks'u takibebeder.			7. Warbucks, Annie'ye tehlikeyi anlatmayı reddeder.
	8. Asp, Annie'nin Boris tarafından kaçırılmasını önler.		9. Warbucks, Annie ve Asp kamufle edilmiş bir gizli yolda saklanırlar.
			10. Warbucks'un haberleşme ve casusluk işleri için kapalı devre bir televizyonu vardır.
			11. Saklandıkları yerden memnundurlar.
12. Boris gizli yolu keşfeder.			
13. Boris hücum planı hazırlar.			
14. Daddy Warbucks yaralanır.	15. Mr. Am Warbucks'u ve Asp'ı tedavi eder onları saklar.		
16. Annie ormanda kaybolur.	17. Mr. Am köpeğini yollar, Annie'yi selâmetle geri getirir.		

I
18. Boris ve arkadaşları Mr. Am'ın hazinesinden çok miktarda çalarlar.

II
19. Mr. Am onları maymun'a çevrir.

20. Mr. Am Daddy ve Annie'nin kendi gizli botu ile kaçmalarına yardım eder.

III

IV

DÖRDÜNCÜ EPİZOT

I
2. Annie'nin arkadaşı Anvil, soyguncular tarafından hücumu uğrar
4. Polis Anvil'in geçmişteki cinayetlerini hatırlar.
6. Koruyucu kuvvetler Warbucks'a yaklaşırlar.

II
3. Anvil onları vurur ve yaralanır.

III
I. Warbucks ihtiyar Mr. Slagg'ı kiralar.

5. Warbucks onları yener, kan vererek Anvil'i kurtarır.

7. Memleketi için bütün kazancını vermeyi red eder.

8. Punjab ve Asp koruyucunun problemini çözerler.

IV
9. Warbucks Annie'nin raportörlerle konuşmasına engel olur. Sırlarını saklamak ister.

10. Daddy W. İşçilerin problemlerini halleder.

11. Sabotör fabrikada çalışmaktadır.

12. Punjab ve Asp sabotörü ve onun yardımcılarını öldürürler.

13. Pete La Plata (Bill Salagg) eski karısını tehdit eder.

14. Warbucks Pete'ye iş verir.

15. La Plata bomba-
nın planlarını çalar.

16. Kaçarken La P-
Plata makinalara ta-
takılır.

18. La Plata ve War-
bucks ciddi şekilde
yaralanırlar.

19. Şahsiyet değiş-
değitirmiş olanla
Plata'yı cerrah
Kurtarır. Bill'in
şahsiyetine girer.

21. Warbucks a-
meliyat edilir.

23. Bill, yeniden
ailesi ile barışır.
Eski karısı ile evle-
nir. İyi bir işçi olur.

17. Warbu ks onu
tarmaya çalışır.

20. Bill, Warbucks'u
kurtarmak için kan
vermeyi teklif eder.

22. Bill kar verir

24. Warbucks Bill'i
yükseltmiş olur.

Daddy Warbucks'la ilgili epizotların analizini en iyi şekilde anlayabilmek için epizot III ve epizot IV ün üçüncü ve dördüncü sütunlarını bir arada görmeliyiz. Bu epizotların temel noktasını iş dünyası teşkil eder. Fakat Annie'nin ilgilendiği küçük işler değil daha büyük işlerdir. Burada gözlenen en tutarlı kategori canilerin ve kötü insanların birleşme sembolü olan Daddy Warbucks veya onun arkadaşlarını tehdit etmeleri şeklindeki olaylar serisidir. Daddy zengin ve güçlüdür, etrafında acaip insanlar vardır. Bunların arasında dev-yapılı Punjab ve meş'um görünüşlü Asp gelir. Bunlar tabiat-üstü güçlere sahiptir. Punjab insanları görünmez yapmaya muktedirdir. Asp sahip olduğu ölçülerde tabiat-üstü bir kuvvete sahiptir. Bu ikisi umumiyetle Daddy'nin güçlükleri halletmesine yardım ederler. düşmanlarını yenmesi veya bir tehlikeden kurtulması onların sayesinde olur. Bazan parlak şansını kaybeder fakat eskisi kadar zengin ve kuvvetli olarak döner. Bu olayların ortaya koymuş olduğu tezat I ve II inci sütunlarda görülür, ve tezat kötülüğe karşı iyiliktir. Netice şü'şekilde belirtilebilir: "İyi insanlar her zaman kazanırlar. "Daddy Warbuks' un görüş açısından kendi davalarını desteklemek için kuvvete başvurmak mazur görülebilir.

Bu epizotlarda dikkati çeken bir diğer tezat da dürüst insanlara karşı dürüst olmayıştır. Dürüstlük, Warbucks'un da bulunduğu üçüncü ve dördüncü epizotlarda III üncü sütunda gözükür. Warbukcks'un problemleri çözerken özellikle güçlü inançları vardır. Bu inanışlar aşağıda şu şekilde beirtilir:

“Oh, onun kötü bir insan olduğunu biliyorum. Fakat belki iyi bir iş onu düzeltibilir..... Annie hiç kimse bütünüyle kötü değildir..... herkese en azından bir şans verilmesi gerektiğine inanıyorum.”

Gerçekten de bütün komik-çizgi boyunca çalışmanın değeri üzerinde durulur. Epizotlarda Annie ile Daddy'nin yanında dört çeşitli karakter bu durumu ortaya koyarlar.

Daddy Warbucks, 14 üncü sütunda görüldüğü üzere kendi sınırları içinde sadıktır ve dürüstlüğünün sınırları vardır. 'Esrar ve hile de onun çevresini saran şeylerdendir. Annie 10 milyon değerindeki mücevherlerini evinde saklamak yerine polis nezaretinde muhafaza ettiği sorulunca şöyle cevap verir:

Çok büyük çok fazla sorular Fazla gürültülü, kırtasiyecilik, âlimlik-elbette birçok dürüst insan vardır. Fakat herkesin bir fiatı olduğu söylenir ve on milyon dolar toplumun dürüstlüğünü hahribetmeye yeter.

Annie ile yaptıkları bir diğer konuşmada kendisinin yokluğunda işlerinin nasıl yürütüldüğünü merak eder, şöyle konuşur:

'Evet şüphe yok ki bir süre için herşeyi çok iyi idare etmişler. -Hmmm-”Kurnaz insanlar” kurnaz insanlara dikkat etmek lâzımdır. Onların hile yapabileceğine inanır mısın Annie? Oh hayır-benim işim kadar büyük ve değerli olan herşey çalmaya değer, çalmaya değer olan birşey de gizlenmeye değer.

Bunlar ve buna benzeyen noktalar Daddy Warbucks'un insanlar hakkındaki görüşlerinin bir diğer yanını göstermektedir.

Televizyon kapalı devresinin kullanıldığı üçüncü epizot dördüncü sütunda başka bir davranış tezadı ile karşılaşırız. Bu âlet Warbucks'un arkadaşları ile iki yönlü anlaşmalarını sağlarken, düşmanlarını onların haberi yokken görmek ve işitmek imkânını verir. Annie televizyon seyretmekten çok hoşlandığını söylediği zaman, Daddy ona şöyle cevap verir:”Senin yerinde olsaydım fazla meraklı olmazdım Annie-Öhhö -bundan başka bilmelisin ki başka insanların da özel hayatı mümkün olduğu kadar gizli tutulmalıdır.

Daddy Warbucks'un felsefi izahları özellikle Annie'yi yetiştirmek içindir. Gerçekte Annie ile Daddy arasındaki münasebet diğer epizotlarda bulunmadığı kadar normal baba-evlat münâsebeti gibidir. Daddy Annie'nin her türlü eğlencesi ile meşgul olur, onun sık sık gidip oturdukları ezotik yerleri ve sanayi tesislerinin bulunduğu yerleri keşfetmesine müsaade eder. Bazan burası bir orman da olabilir. Daha önceki epizotlarda gösterdiği gibi, önemli kararlarda veya aktif olarak çözülmesi gereken porbelemlerde Annie'ye danışılmaz. Dördüncü sütunun da gösterdiği gibi Annie, Daddy Warbucks'un hayatındaki gerçeklerin bir kısmından korunur, karıştırılmaz. Annie'nin böylece ikili bir rolü vardır. Kendisi ile ilgili epizotlarda büyük insan rolündedir. Daddy Warbucks sahneye çıkınca çocuk rolünü oynar.

Little Orphan Annie'nin uzun zamandır korunmuş olan poplaritesini nasıl açıklıyabiliriz? Okuyucularına nasıl bir tatmin sağlamaktadır? Shannon çalışmalarının neticesini şöyle açıklamaktadır:

Bu dünya öyle bir resimdir ki sanayinin çalışkan liderleri kapitalizmi korumak, büyük kârlar kazanmak ve sosyal görevlerini takınmak yani muhtaçlara yardım elini uzatmak için kısır ve uzlaşmaz yeraltı örgütleriyle savaşmaktadırlar:

Little Orphan Annie'nin analizinden, bu çizgilerin daha çok zayıf ve hayal kırıklığı içinde bezgin olan kimselere zevk verdiğini anlıyoruz. Onlar için bu çizgiler vahşi bir fantezi hatta bir sihirdir. Bu çizgiler çocukluğun mutlu günlerine her zaman herşeyi en iyi şekilde yapan kuvvetli baba imajı ile yol gösterir. Nefret edilen objeleri, yüksek duygularla ilgili objeleri gösterir. Komik çizgiler sınırlı okuma alışkanlığı olan kimseler ve hayatından memnun olmayanlar tarafından sevilmektedir. Görünüşe göre bu çizgilerle birçok agresif duygularını paylaşmış olurlar.

Her iki çalışmada değişik tipte iki analiz yapılmaktadır. Yapı analizi bizi Little Orphan Annie'yi anlamak için başka imkânlar aramaya yöneltecektir. Meselâ: kültürel değerlerin benimsenmesi ve kişinin kendisini kahramanla birleştirmesidir.

Francis Hsu, uzun yıllar Amerikan kültürü üzerinde çalışmış, Amerikan milli karakter ve değerlerini araştırmıştır. Hsu, The Study of Literate Civilizations adlı kitabında karşılaştırmalar yaparken kültürel yönden benimsenen tutum ve davranışlarla ilgili postülaların kullanılmasını tartışmaktadır. Bu postülalar büyük ölçüde yazılı kaynaklardan alındığı ve komik çizgilerde yazılı kaynağın bir çeşidi olduğuna göre komik çizgilere ait bazı görüşlerle Birleşik Devletlere ait bazı postülalar arasında birtakım münâsebetler bulmayı umabiliriz. Bu püstülaların merkezini bencillik teşkil eder. Bunlar ferdi çıkar, hükumete güvensizlik, bir gurubun üyesi bulunmak, eşitlik ve ilerleme gibi ağırlık merkezini teşkil eden konulardır. Her postülanın bir paraleli vardır. Bütün bu postülaları Amerikalılar yakından bildikleri için Little Orphan Annie ile ilgili tekâmül üzerinde düşünelim. Bu postüla "İlerleme iyi ve kaçınılmazdır." demektedir.

Bu postüla altında yukarıda belirtilen paralel anlamların bazılarını dikkate alırsak komik çizgilerle olan bağlantı daha açık bir hal alır. Bu liste sanki Annie'nin yaratıcısı Harold Gray tarafından icadedilmiş gibi bir görünüm arz etmektedir. Meselâ:

Her türlü ilerleme için tahsil iki asli unsurdan biridir.

İlerleme için zenginlik bir diğer asli unsurdur.

Problemlerin hepsi veya büyük bir kısmı parayla halledilebilir.

İlerlemenin manası kötülüğün sistematik olarak iyilikle imha edilışıdır.

Bazı kimseler için yakından tanınan bu temlerin komik çizgiler içinde tekrarlanması ona olan ilgiyi artırabilir. Bir başka deyişle felsefi açıklamaları okuyucu teşhis edebilir fakat bu felsefeye bütün okuyucular itibar etmezler. Bazıları tahsil ve zenginliği görünce ilerlemenin erişilmez olacağını düşüneceklerdir.

Bu çizgilerin popülaritesini sağlayan bir diğer husus da okuyucuların kendilerini çizgilerdeki kahramanların yerine koymalarıdır. İrwing Howe'un değişik kontekstlerde işaret ettiği enteresan noktalardan biri burada da kabul edilebilir. Farklı haberleşme araçlarına özellikle sinemalara karşı dinleyicinin tepkisini tartışırken Double İndemnity filmine dayanır. Bir örnek olmak üzere aşağıdaki görüşleri ileri sürer:

Bir sigorta acentasında çalışan Neff, Phyllis isimli bir kadının cazibesine kapılır. Kadın onun kocasını öldürüp sigorta parasını paylaşmak üzere kandırır. Sonunda ikisi de hayat sigortası şirketinin dedektifi tarafından tuzağa düşürülürler. Barbara Stanwyck tarafından canlandırılan Phyllis dikkati çekecek kadar cazibeli bir kadındır. Samimi, kavgacı, küfürbazdır. Seyircinin nazarında o kanunsuzluğun geleneksel seks değerlerini bozmanın temsilcisidir. Phyllis dinleyicinin olmak istediği veya sahip olmayı arzu ettiği gibidir. Fakat o kendimizi kendisinde bulabileceğimizin çok ilerisindedir. Diğer taraftan Keyes keskin bir zekâya sahiptir. Araştırmacı zekâsıyla bizim gizlenmiş günahlarımızı bulur ve cezalandırır. Hiç birisinin yerinde kendimizi tam olarak bulamayız.

Fakat, ortadaki talihsiz kurban, sizin benim yahut Fred Mac Murray gibi küçük bir ajandır. Phyllis gibi düşünür. Keyes tarafından tuzağa düşürülebiliriz. Neff, Phyllis ile Keyes arasındaki mücadelede pasif bir geçiş köprüsü teşkil eder. Kanunsuz duygulara karşılık, kanuna uyan hareketler. Bu tezatlar hakkında Neff'in duyguları da dinleyicilerinki kadar muğlak olduğu için bir manada dinleyiciler kendilerini filmde bulurlar.

Little Orphan Annie'de de buna benzer bir durumla karşılaşırız. Birçok okuyucu için, milyonlarca doları olan, smokin giyen, kravat iğnesi (elmas) takan fakat gömleği düğmesiz Daddy Warbucks'u anlamak zordur. Daddy yine boyunbağına çok gösterişli bir iğne takar. Annie ile ilgili bir diğer enteresan davranış ise Annie'nin son derece bağımsız bir çocuk olması, ailesi olmadığı halde yanına sorularına 'Arf' diyerek cevap veren sadık köpeği Sand'yı alarak binlerce millik yola yayan olarak çıkmasıdır. Annie her zaman kendisiyle alakadar olacak kimseleri bulur. Dinleyici de bu kimseleri kolaylıkla tanır. Bu kimseler problemleri olan insanlardır. Rehin ödeme, iş rekabeti, bozulan sobaları olanlar..... gibi. Her şekilde olursa olsun bu kimseler ayakta kalmayı başarmış olan kimselerdir.

Bu komik çizginin belki en enteresan anlamı Francis Hsu tarafından varılan sonuçtur. Birçok Amerikan karakterleri ve değerleri hakkındaki çalışmaları gözden geçirdikten sonra sosyolog, psikolog ve tarihçilerin görüşlerine de dayanarak,

çelişik Amerikan değerleri ona bir tek değerin yansması gibi görünür. Söz konusu Amerikan değeri 'kendine güven'dir. Bu değer Amerikan ve Çin ailelerinin çocuklarını desteklemelerinin tezatlı örneğinde görünür. Çinli aileler ileride çocuklarının kendilerine yardımcı olmalarından hoşlanır bunu da herkesin bilmesini isterler. Diğer taraftan Amerikalılar çocuklarının refahından bir miktar yararlanmak ister fakat bu isteklerinin başkaları tarafından bilinmesini kesinlikle istemezler. Hsu'ya göre bu asli değer bünyeden gelen bir tezattır. Bu konuda şunları ortaya koyar:

Şurası açıktır ki hiç kimse tek başına kendi kendisine yetemez. İnsanlar temelde sosyal ve hissi bakımdan olduğu kadar teknik ve zekâ bakımından da birbirlerine muhtaçtırlar. Her insan ve her toplum belli bir ölçüde bir diğerine muhtaçtır. Amerikan asli değerinin 'kendi kendine güven olduğu görülüyor. Kişinin hayatında başkalarının önemi inkâr edilerek tezatlar ve problemlerin doğmasına sebebiyet verilmektedir. Bu tezatların en açıklarından birisi de "Güvensizlik'tir.

Little Orphan Annie'nin dört epizodunu burada münakaşa ederek, yapı analizinin Husu'nun bulduğu tezatlarla müşterek tarafları olduğunu görebiliriz. Evvelâ Annie, son derece müstakil bir çocuktur. Fakat bu rolü çok kısa bir müddet devam eder. Sonunda bir aileye muhtaç olur. Her zaman birileri onu evine alır. Bu insanlar ekseriye yalnız yaşayan ve kendi kendilerine güvenleri olan insanlardır. Çizgilerdeki karakterlerde başkalarına bağımlı olmaktan kaçınmak görünür. Fakat açıkça bellidir ki her biri şöyle veya böyle bir diğerine muhtaçtır. Umumiyetle birbirlerine yardım etmeleri para bakımındadır. Nihayet Daddy Warbucks zengin olduğu için fazlasıyla kendine yeterli gözükmele beraber problemlerle kuşatılmıştır. Warbucks sadece planları hazırlamakla kalmayıp , güçlüklerinde kendisine yardımcı olan Asp ve Punjabri'da yanında ayırmaz.

Bu çizgilerde belirtilen asıl tezat kendine güvene karşı bağımlılıktır. Aynı fakir Hsu tarafından Amerikanın asli değeri ve karşıtı şeklinde gösterilmiştir. Eğer Levi-Strauss mitin gayesinin hayattaki tezatlara aracılık etmesi olduğuna inanyorsa ve biz komikleri bir mit çeşidi olarak kabul ediyorsak, incelediğimiz bir komik-çizgi olan Little Orphan Annie'nin de bir aracı olarak bu tezatları gösterdiğini kabul edebiliriz. Bir kişinin kendi kendisine yetebileceği düşüncesi üzerinde ısrarla durulur. Fakat analiz sonuda, pozitif neticeler ve ilerleme ancak birleşerek, yardım ederek ve başkalarından yardım alarak olur.

EKLER

Birinci Epizot'un Özeti:

Şehirden çıkıp bir kaç hafta yürüdükten sonra Annie küçük bir kasabaya gelir, ayakkabılarını tamir ettirmek ister. Jack-Boot ona geceyi orada geçirip istirahat etmesini söyler. Bu iyiliğine karşılık daha sonraki günlerde de Annie orada kalır ve evin işlerine yardım eder. Jack Annie'yi yeğeni olarak tanıtır. Onu okula yollar. Annie derslerinde başarılı olur fakat sosyal alanda başarı kazanamaz.

Annie, Cuthbert Jones'la çok iyi anlaşmaktadır. Jones fazla popüler değildir. Üstelik çiftliklerinin ipotek parasını ödiyememek tehlikesi içindedir. Annie, Cuthbert'e yardım edeceğine ve durumu Jack amca ile konuşacağına dair söz verir. bu işlerle uğraşırken Jack amca bankadan gerekli parayı çeker ve kimin tarafından yollandığı belli olmadan Jones'un posta kutusuna koyar.

Jack'ın dükkânının yanında yeni mekanik araçlarla donatılmış bir ayakkabı tamirci dükkanı açılır. Annie kapı kapı dolaşarak Jack için tamir edilecek ayakkabı toplar. Rakibinin işleri kötüye gidince Jack'la bir anlaşmaya varmak ister fakat Jack işinin kalitesini bozamaz. Rakibi bunun üzerine Jack'i öldürmek üzere bir katil kiralar. Kiralık katil bir gece esrarengiz bir şekilde dövülür. (Aslında Jack tarafından) ve yeni ayakkabı tamirci dükkanı birgece içinde iş hayatından çıkar.

Annie, nehrin kıyısında yaşayan bir serseri, Fred Free ile karşılaşır. Onun gerçekte tahsilli bir insan olup olmadığı konusunda şüpheleri vardır. Fred, Annie'den hoşlanır onunla ilgilenir. Evdeki durumunu kontrol eder. Fred geçmişte birlikte çalıştıkları için Jack'ı tanıdığını söylemektedir. Bu arada zengin bir adam olan Mr. Halk kasabaya gelir. Mr. Halk, Jack ile karşılaşınca, şahsi meselelerinden dolayı aniden kasabayı terkeder.

Kasaba halkı Halk'un etkisi altında kalmıştır. Halk vaktini etrafta birilerini veya birşeyleri aramakla geçirmektedir. Aslında Jack'ı aramaktadır. Sonunda onun evini tesbit eder. Annie, Jack'ın bir cani olabileceğini düşünür. Halk, Jack'ı polise teslim eder. Jack hapse atılır. Annie de evde göz hapsine alınır.

Bu arada Fred Free Jack'ın suçsuz olduğuna dair deliller bulur. Jack'ı serbest bıraktırıp gerçek katili Halk'ı yakalatır. Jack, Fred sayesinde eski haline döner. Annie, Jack'ın serbest bırakıldığından haberi olmadan evden kaçar.

İkinci Epizot'un Özeti

Annie, şuurunu yarı yarıya kaybetmiş bir halde çocuğu ile birlikte kar fırtınasına tutulmuş olan Rose Chance'ı bulur. Onları fırtınadan uzaklaştırmaya çalışır. Yaşlı dul Mrs Alden onları evine alır. Rose iyileşince Annie yanında kalıp ekonomik bakımdan Mrs. Alden'e yardım etmek ister. Rose, kurabiye yapar Annie bunları caddede kamyon şoförlerine satar. Kayıp masasından gelen polislere Rose, Annienin annesi olduğunu söyler, Mr. Gudge, Mr. Alden'i ipoteğini ödiyemediği için tehdit eder. Jack (şoförlerin patronu) ipotek parasını ödemek üzere şoförlerden para toplar. Gudge çok sinirlenir.

Bir serseri olan Shanghai Peg, Mrs. Alden'i el işlerini görür ve bahçedeki küçük bir kulübede oturur. Mrs. Alden onun yiyeceğini temin eder. Gudge, Alden'in evini yakmak isteyince, Shanghai onu yakarlar, evi yanmaktan kurtarır. Bu yüzden Gudge, Shanghai'ye güçlükler çıkarmaya başlar. Bütün teşebbüsler başarısızlığa uğrayınca, Alden'in evinin kurabiye yapımında kullanıldığına dair bir dilekçe

yazarak şikâyet eder. Annie, bir plân hazırlar. Jack ve şoförlerle birlikte bu dilekçeyi tesirsiz bir hale getirmek isterler. Mrs. Alden'in mutfağındaki eski soba işleri için bir başka tehlike teşkil etmektedir. Jack kısa zamanda elektrik tesisatı kurar ve yeni bir soba alır.

Annie bu durumda biraz daha devam eder. Daddy Warbucks'un düşmanlarından Mrs. Alden'in kurabiye işine son vermek için Annie'yi aramaya başlarlar. Annie onların kendisi hakkındaki plânlarını işitince oradan uzaklaşır. Böylece yeni bir maceraya başlar.

Üçüncü Epizot'un Özeti

Daddy Warbucks'u soymak isteyen caniler tarafından Annie ele geçirilir. Planları başarısızlığa uğrar Annie kurtulur. Mr. Slime cinayete karşıdır fakat aslında canilerle aynı topluluğa mensuptur. Warbucks'a karşı planlarının başarısızlığa uğramasından sinirlenmiştir. Bu durumu öğrenen Daddy, Slim'e karşı Asp'ı çağırır. Daddy Warbucks sonra bir kere daha peşine düşerek baş canı Boris Sirob'u keşfeder. Annie'nin hayatının tehlikede olduğundan korkarak sebebini açıklamadan hiçbir yere gitmemesini tembih eder. Annie gizlice kaçır fakat Asp tarafından bulunur. Kaçış planları Asp tarafından yapılır, gizli yoldan kaçarlar. Kaçarlarırken yanlarında Daddy'in bütün serveti olan mücevherleri de vardır.

Mr. Am yaşını belli etmeyen bir adamdır. Mr. Am bir ormanın gizli yolunda saray gibi bir binada yaşamaktadır. Serveti de yerin altında saklıdır. Boris ve arkadaşları bunu keşfedip Daddy Warbucks'a hücum eder onun ciddi bir şekilde yaralanmasına sebep olurlar. Mr. Am onu esrarengiz gücü ile tedavi eder. Aynı zamanda ormanda kaybolmuş olan Annie'yi de bulur. Borsis ve arkadaşları Mr. Am tarafından, büyük bir hırsla mücevherleri çalmak isterlerken yakalanır ve maymuna çevrilirler. Daddy ve Annie sonra Mr. Am'in botuna binerek adayı terkederler.

Dördüncü Epizot'in Özeti

Annie ve Daddy mütevazı imkanlara sahip bir aile olan Salaggs'larla yaşamaktadırlar. Daddy fabrikasını yönetmek üzere geri dönünce yerine vekil olarak ihtiyar Mr. Slagg'ı bırakır. Sonra sırasıyla ciddi problemler ortaya çıkar. Annie'nin arkadaşı olan eski külhanbeyi Anvil, soyguncuların hücumuna uğrar ve soyulur. Warbucks ona iyi bir bakım gerektiğinde ısrar eder. Şantajcılar Daddy'den korumaya parası isterler. Daddy reddeder. Punjab ve Asp duruma el koyarlar.

Sabotajcılar eksper gibi görünerek fabrikayı imha planları hazırlarlar. Tekrar Punjab ve Asp onların plânlarını öğrenir, sabotajcıları ve onların yardımcılarını tesirsiz hale getirirler. Slagg'ın oğlu Bill Pete La Plata adını kullanarak kasabaya döner. Bill eski karısını tehdit etmiş Warbucks'a da düşmanca bir tavır takınmış-

tır. Warbucks La Plata'ya bütün kötü şöhretine rağmen iş vermiştir. La Plata yeni gizli bir bombanın fabrikada saklanan plânlarını çalmaya karar verir. Warbucks şüphe ettiği için gizlenir ve onu bekler. La Plata planları çalıp kaçarken makinalara kapılır. Warbucks yetişip onu kurtarır fakat her ikisi de ciddi bir şekilde yaralanırlar. La Plata ameliyatla kurtarılır. Neticede La Plata şahsiyet değişmesine de uğrıyarak yeniden Bill Slagg hüviyetini alır. Bill'in kan vermesiyle, büyük bir riske girilerek Daddy de kurtarılır. Bill ailesiyle ilişkilerini yeniden düzene koyar, eski karısıyla barışır ve fabrikanın sorumluluğunu üzerine alır.